

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
БРОВАРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ПАЛАЦ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА
БРОВАРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*Сахно Валентина,
Бойко Євгенія,
Луценко Оксана,
Бех Оксана*

**Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
гуртка «ТЕАТР КАЗОК»
3 років навчання
*Початковий, основний, вищий рівні***

**Бровари
2024**

Розробники:

Сахно Валентина – керівник гуртка «Театр казок» Палацу творчості дітей та юнацтва Броварської міської ради Броварського району Київської області;

Бойко Євгенія – заступник директора з навчально-виховної роботи Палацу творчості дітей та юнацтва Броварської міської ради Броварського району Київської області;

Луценко Оксана – практичний психолог Палацу творчості дітей та юнацтва Броварської міської ради Броварського району Київської області;

Бех Оксана – методист Палацу творчості дітей та юнацтва Броварської міської ради Броварського району Київської області.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Театр – це світ мистецтва, який духовно збагачує людину, допомагає глибше пізнати красу навколишнього світу. Вивчення театрального мистецтва – важлива складова культурної спадщини, що допомагає зберігати і передавати це мистецтво майбутнім поколінням, сприяє розвитку творчого та креативного мислення, емоційної інтелігентності та самовираження, що є важливими якостями для особистісного розвитку. Привернути увагу до театрального мистецтва, виховати й зберегти природну сутність особистості дитини, її індивідуальність, вплинути на розвиток її духовно-естетичних якостей – завдання театального гуртка закладу позашкільної освіти.

Дитячий театр – це дивовижний світ, в якому всі діти талановиті і неповторні. Адже він володіє потужною силою емоційного впливу на дитину, стає помічником у вихованні творчої особистості, розкриває її природні задатки, розширює світосприйняття.

Театр – це синтез багатьох мистецтв:

- літературної діяльності (читання п'єси за ролями, постановка вистави);
- образотворчої діяльності (добір одягу персонажів, малювання декорацій, виготовлення атрибутів);
- музичної діяльності (виконання пісень, інсценування музичних творів тощо).

Тому на заняттях театального гуртка є можливість розкрити різні сторони творчих здібностей і нахилів вихованців, сприяти їхньому розвитку. Діти залучаються до світу музики, хореографії, художнього слова, живопису. Паралельно з акторським талантом у них часто проявляються здібності художника-декоратора, музичного режисера, хореографа-постановника. Акторська гра розкриває творчий потенціал дитини, розширює межі їхнього всесвіту та стає помічником у вихованні особистості.

Актуальність розробленої програми зумовлена сучасною дійсністю, пов'язаною з духовною кризою підростаючого покоління, несформованістю життєвої компетентності. Дана програма орієнтована на розвиток особистості дитини, її неповторної індивідуальності та побудована з урахуванням психологічних

особливостей розвитку вихованців. Зміст програми націлений на реалізацію здобувачами освіти їхніх творчих талантів, виявлення й реалізацію акторських здібностей дітей, формування комунікативних навичок.

Особливістю цієї програми є те, що вона передбачає залучення до навчання дітей з особливими освітніми потребами та надання їм якісних освітніх послуг. Створення інклюзивного середовища, де діти з ООП мають можливість брати участь разом з іншими вихованцями, дозволяє їм відчувати себе частиною спільноти та розвиватися разом з однолітками. Забезпечення індивідуального підходу до кожної дитини з ООП, враховуючи їхні потреби, можливості та обмеження, дозволить кожному з них максимально реалізувати свій потенціал, меншою мірою відчувати свою ізоляцію від суспільства, та допоможе підняти соціальний статус, відкрити можливість активніше включатися в реальне життя, допоможе оточуючим ставитися до дітей з ООП як до унікальних особистостей з власними здібностями та потенціалом, сприяючи розвитку їхніх сильних сторін та підтримці у подоланні труднощів.

Програма передбачає постійний психологічний супровід вихованців з ООП та гурткових груп в яких вони займаються. Такий супровід базується на створенні сприятливих умов для взаємодії дитини з соціальним середовищем. Сьогодні проблема оптимізації процесів розвитку і соціалізації дітей з особливими освітніми потребами є надзвичайно актуальною, адже наявність психофізичних порушень ускладнює їх соціальну адаптацію та інтеграцію. Психологічне консультування здійснюється психологом для вихованців гуртка «Театр казок», відповідно до плану роботи психолога, протягом освітнього процесу. На початковому рівні – «Пізнавальні психічні процеси», основний рівень – «Почуття та емоції. Стресостійкість.» та вищий рівень – «Темперамент та характер, здібності». (Додаток 2). Практичний психолог вносить пропозиції в організацію навчання з метою визначення оптимального навантаження дитини з особливими потребами, щоб уникнути неврозів і збільшити її адаптаційний потенціал.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості засобами театрального мистецтва, створення умов для особистісного зростання

вихованців, розвитку їх творчого потенціалу, виховання духовно збагаченої компетентної особистості.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної, яка передбачає оволодіння основними поняттями та знаннями, які стосуються театрального мистецтва, історії театру;

практичної, яка передбачає оволодіння навичками акторської майстерності, сценічної мови, сценічного руху, формування практичних акторських навичок;

творчої, яка передбачає формування та розвиток творчих здібностей вихованців у процесі оволодіння театральним мистецтвом;

соціальної, яка передбачає виховання дбайливого ставлення до надбань світової, вітчизняної культури, мистецтва, духовних та матеріальних цінностей рідного краю, народних традицій, національної свідомості, самореалізації в соціумі засобами мистецтва, професійного самовизначення, популяризації театрального мистецтва.

Зміст програми базується на українських народних традиціях, кращих надбаннях національної драматургії та культури, що передбачає:

- дослідження унікальності, своєрідності та самобутності української культури;
- пропагування здобутків національної культури й духовної спадщини українського народу,
- формування культури міжнаціональних відносин, громадянськості та толерантності.

Навчальна програма гуртка «Театр казок» розрахована на 3 роки навчання для дітей віком від 4 до 21 року: початкового, основного та вищого рівнів навчання:

- **початковий рівень** (1 рік навчання) – 144 години на рік, 4 години на тиждень;
- **основний рівень** (1 рік навчання) – 216 години на рік, 6 годин на тиждень;
- **вищий рівень** (1 рік навчання) – 216 години на рік, 6 годин на тиждень.

У гурток приймаються діти, які виявляють інтерес до театрального мистецтва. Навчання в гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань, не передбачає спеціального відбору дітей. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з

вихованцями різного рівня підготовки. Адже програма роботи гуртка розроблена з урахуванням вікових особливостей дітей.

Методи навчання: наочні – ілюстрація, демонстрація, спостереження; практичні – вправи, практичні роботи, проєкти, тренінги, читання творів та постановка вистав, екскурсії, колективні перегляди вистав тощо.

Форми роботи: робота в групах, індивідуальна робота.

Програма передбачає проведення: бесід, лекцій, вправ для розвитку акторських здібностей, вправ зі сценічного руху та розвитку сценічного мовлення, рольових ігор, вікторин, етюдів, репетицій, відеопереглядів, читання, навчально-розвивальних вправ, вистав, переглядів та обговорення професійних вистав, конкурсів, змагань, фестивалів, концертів. У підготовці вихованців використовуються інформаційно-комунікаційні технології та мультимедійні презентації, тематичні відеохвилинки. Це покращує процес засвоєння матеріалу, сприяє розвитку творчих здібностей.

Формами контролю за результативністю навчання є відкрите заняття (початковий рівень), театральні концерти, конкурси, прем'єри вистав (основний та вищий рівень).

Кінцевим результатом навчання, виховання й розвитку вихованців мають стати розвинені у дітей світоглядні уявлення, ціннісні орієнтири у вивченні театральних традицій, пам'ять, творчий підхід. Важливо, що вихованці гуртка вчаться бачити прекрасне в мистецтві, у житті, відчувати радість від пізнання і спілкування з прекрасним.

Програма є орієнтовною. За необхідності, керівник гуртка може внести до програми зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Початковий рівень

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Основи театального мистецтва	4	6	10
3.	Усна народна творчість: 3.1. Малі фольклорні форми; 3.2. Казки як спосіб передачі знань	8	12	20
4.	Основи акторської майстерності	24	46	70
5.	Основи сценічного мовлення. Мистецтво декламації	8	12	20
6.	Основи сценічного руху	6	14	20
7.	Підсумок	-	2	2
	Всього годин:	52	92	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційне заняття. Інструктаж з безпеки життєдіяльності вихованців. Інструктаж з пожежної безпеки та дотримання санітарно-гігієнічних норм вихованцями.

2. Основи театального мистецтва (10 год.)

Теоретичний блок. Театр як вид мистецтва. Історія театру. Театральні професії. Облаштування театру. Сценічна культура. Словник театральних термінів.

Практичний блок. Перегляд відео презентації на тему «Театр». Віртуальна екскурсія, «Театральні професії», «Подорож до театру або з чого починається театр», рольова гра «У театрі». Проведення батлів між вихованцями на краще знання театральних термінів.

3. Твори усної народної творчості (20 год.)

3.1. Малі фольклорні форми (6 год.)

Теоретичний блок. Малі фольклорні форми: загадки, скоромовки, прислів'я, приказки, легенди, казки, міфи, пісні.

Практичний блок. Читання прислів'їв, приказок, загадок, скоромовок казок. Вигадування казок, власних історій та персонажів. Вигадування нових варіантів чи епізодів казки. Батли між вихованцями гуртка на краще знання скоромовок. Вікторина на краще знання казок, казкових персонажів, авторів казок. Ігрові вправи для стимулювання творчого мислення та фантазії вихованців.

3.2. Казки як спосіб передачі знань (14 год.)

Теоретичний блок. Казки як спосіб передачі знань. Виникнення казок. Види казок. Народна казка. Літературна казка.

Практичний блок. Вигадування нових варіантів чи епізодів казки. Вікторина на краще знання казок, казкових персонажів, авторів казок. Ігрові вправи для стимулювання творчого мислення та фантазії вихованців.

4. Основи акторської майстерності (70 год.)

Теоретичний блок. Основи акторської майстерності. Органічна сценічна увага – це основа внутрішньої техніки актора. Розвиток уваги, пам'яті, спостережливості, зорових і слухових сприйняття, дотику, уяви. Віра актора в правду подій, які відбуваються на сцені та їхня оцінка.

Практичний блок. Вправи на розвиток емоційної виразності та фантазії через драматизацію відомих казок та ігор. Рольові ігри для вивчення базових акторських навичок та емоційного виразу. Постановка коротких сценок або діалогів для засвоєння основних принципів акторської гри. Групові ігри та вправи на розвиток співпраці та спілкування. Розучування елементів акторського тренінгу.

5. Основи сценічного мовлення. Мистецтво декламації (20 год.)

Теоретичний блок. Артикуляційний апарат людини. Будова артикуляційного апарату. Мистецтво декламації.

Практичний блок. Вправи на розвиток артикуляційного апарату. Артикуляційні вправи для губ. Артикуляційні вправи для нижньої щелепи. Артикуляційні вправи для

язика та інші. Вивчення технік читання, розуміння та виразного виконання тексту: заучування тексту за педагогом, правильний наголос, інтонування, відтворення питання, зміна інтонації, паузи, сила голосу. Розучування вправ на розвиток дихання.

6. Основи сценічного руху (20 год.)

Теоретичний блок. Свідомість тіла. Координація та баланс. Виразність рухів. Ритм та динаміка.

Практичний блок. Навчання базовим технікам та елементам руху на сцені, включаючи поставу, ходу та жестикуляцію. Вправи: коригуючі (виправлення осанки і ходи). Тренування ходи по прямій, із поворотами на ходу, з зупинками, вгору та вниз по сходах, зі зміною напрямку і темпу. Тренування навичок перервності та безперервності в рухах (у повільному і дуже повільному темпах, у нешвидкому і в дуже швидкому, з несподіваним і поступовим переходом від руху до статичності і навпаки). Вправи на розтяжку та розслаблення. Вправи для розвитку гнучкості та контролю над тілом. Загальнорозвивальні вправи.

7. Підсумок (2 год.) Підсумок роботи групи початкового рівня навчання у формі відкритого заняття для батьків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- зміст поняття «театр», історія виникнення театру; які бувають театральні професії; як облаштовано театр; правила поведінки в театрі: правила поведінки акторів на сцені та за кулісами; значення основних театральних термінів;
- основні види фольклору; історію виникнення казок; знати зміст основних (популярних) українських народних казок; основні авторські казки; авторів казок;
- будову артикуляційного апарату; знати основні властивості голосу;
- сутність понять: відчуття, сприйняття, мислення, пам'ять, увага, уява;
- основні шляхи і способи активації уваги, уяви та пам'яті.

Вихованці мають вміти:

- складати казки, чи епізоди казки, вигадувати нових казкових персонажів, вигадувати власні історії;
- виконувати дихальні та артикуляційні вправи; доречно використовувати засоби виразного читання, читати тексти з різними інтонаціями;
- виконувати основні загальнорозвивальні вправи;
- володіти прийомами розвитку уваги;
- використовувати мнемотехнічні прийоми для кращого запам'ятовування навчального матеріалу;
- розвивати здатність до творчої самореалізації.

Вихованці мають набути досвіду:

- виражати свої емоції через мову та міміку;
- виконувати базові техніки та елементи руху на сцені: постава, хода та жестикуляція;
- складати усний опис персонажів казок, байок, гуморесок;
- чітко і злагоджено виконувати вправи акторського тренінгу;

- дотримуватись правил співжиття в колективі, проявляти чемність, толерантність;
- проявляти активність та ініціативу у спілкуванні, охоче включатися у спільну діяльність;
- виконувати малюнки за змістом казок і розповідати за ними.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Основний рівень

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Театр у житті суспільства: історія театру	6	4	10
3.	Акторська майстерність	35	65	100
4.	Сценічне мовлення	10	20	30
5.	Сценічний рух:	10	20	30
	5.1. Ритмопластика;	7	13	20
	5.2. Ігри й вправи зі сценічного руху	7	13	20
6.	Підсумок		4	4
	Всього годин:	77	139	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційне заняття. Інструктаж з безпеки життєдіяльності вихованців. Інструктаж з пожежної безпеки та дотримання санітарно-гігієнічних норм вихованцями.

2. Театр у житті суспільства (10 год.)

Теоретичний блок. «Історія театру». Зародження театрального мистецтва. Ознайомлення з театром античності, середніх віків, епохи Відродження, Просвітництва, реалістичним театром XIX ст., театром корифеїв, сучасним театром. Значення театрального мистецтва. Види театрів: драматичний, музичний, оперета, балет, опера, сатири, пантоміми, Театр юного глядача, ляльковий, самодіяльний.

Практичний блок. Театральна абетка. Вікторина на знання театральних термінів.

3. Акторська майстерність (100 год.)

Теоретичний блок. Дійові особи і виконавці. Основні етапи роботи над сценарієм, творча задача сценариста та режисера. Актор – професія чи покликання, видатні актори минулого і сучасності. Видатні українські актори. Емоції. Емоційний інтелект. Позитивні і негативні емоції. Емоційна пам'ять. Техніки розвитку акторської уваги та концентрації. Вивчення основних теорій акторської гри та методів акторської роботи. Акторські техніки для розвитку емоційного інтелекту.

Практичний блок: Вправи на повторні відчуття, на слухові повторні відчуття, на смакові повторні відчуття, на відчуттєві повторні почуття. Вправи на поступове розширення уявлень. Вправи на виклик повторних спогадів, переживань. Вправи на розвиток емоційного діапазону та експресивності обличчя та тіла. Робота зі сценічним простором та взаємодія з партнером на сцені. Рольові ігри та імпровізації. Постановка коротких сценок або мініп'єс. Вправи на увагу: «4 кола уваги», «Переключення уваги (предмет, звук, запах, об'єкт, частина предмету/об'єкту, зміна виду діяльності)», «Дзеркало», «Сповільнений рух», «Тінь», «Десять секунд (за алфавітом, за відстанню предмета до дитини)», «Опиши мене», «Слухаємо тишу», «Так» і «Ні» не говорити та інші.

4. Сценічне мовлення (30 год.)

Теоретичний блок. Робота над голосом: дихання, дикція, етюди, імпровізація, артикуляція, інтонація, гучність. Наголоси в тексті.

Практичний блок. Творчі ігри зі словами. Скоромовки, лічилки. Вправи на дикцію. Розвиток артикуляційного апарату, вправи на читання з різними інтонаціями, акцентами. Імітація голосів людей та звуків навколишнього середовища: звірів, птахів, машин. Імітація природніх явищ: шуму вітру, завивання завірюхи. Читання віршів, гуморесок, байок та художньої прози на виразність у різних темпах. Конкурс на краще читання гуморесок. Постановка міні сценок.

5. Сценічний рух (30 год.)

5.1. Ритмопластика (20 год.)

Теоретичний блок. Взаємозв'язок музики і руху. Немовні засоби виразності. Гра міміки й жестів.

Практичний блок. Пластичні ігри й вправи. Вправи на розвиток пластичної виразності: «У країні Велетнів», «Зачарований ліс», «Місто роботів», «Манекени», «Макарони», «Генеральне прибирання» та інші. Театральні ігри на перетворення, розвиток рухових здібностей.

5.2. Ігри й вправи зі сценічного руху (20 год.)

Теоретичний блок. Театралізовані ігри-розігрування в особах літературного твору, відтворення за допомогою виражальних засобів (інтонації, міміки, жестів, пози, ходи) конкретних образів.

Практичний блок. Конкурс на краще зображення людей, звуків, тварин.

6. Підсумок (2 год.) Підсумок роботи групи основного рівня навчання у формі відкритого заняття для батьків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- історію виникнення театру;
- види театрів;
- театральні жанри;
- видатних акторів минулого та сучасності;
- основні етапи роботи над сценарієм;
- значення поняття «емоції» та їх значення;
- способи вираження емоцій;
- позитивні і негативні емоції;
- що таке стресостійкість.

Вихованці мають вміти:

- виконувати дихальні та атрикуляційні вправи;
- оволодіти основними прийомами володіння голосом;
- доречно використовувати засоби виразності;
- оволодіти навичками емоційного тренажу;
- виконувати вправи для розвитку міміки обличчя;
- пересуватися в різних темпах по сценічному майданчику;
- виявляти свої емоції, почуття та передавати їх за допомогою казки;
- розуміти емоційні відносини між людьми;
- співвідносити міміку із станом і настроєм;
- використовувати техніки для зниження рівня стресу.

Вихованці мають набути досвіду:

- використовувати набуті знання про акторську майстерність;
- складати творчі розповіді;
- вправно та влучно передавати образ героя, використовуючи жести, міміку, пантоміму, своєчасно вступати в дію;
- брати участь у бесідах за змістом казки, емоційно передавати її зміст;
- виражати свої емоції через мову та міміку;

- володіти акторськими техніками для розвитку емоційного інтелекту;
- взаємодіяти з партнером по сцені та в колективі;
- синхронізації рухів з ритмом вимовляння тексту та музичного супроводу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Вищий рівень

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	-	2
2.	Тренування акторської уваги, спостережливості, фантазії: 2.1. Пластика, акторський танець; 2.2. Основи пантоміми; 2.3. Робота з голосом; 2.4. Поєднання словесних та фізичних дій; 2.5. Акторські етюди	22 4 4 4 10	52 12 6 6 6 22	74 12 10 10 10 32
3.	Робота зі сценічним матеріалом: 3.1. Робота над п'єсою; 3.2. Деталізація характеристик кожного персонажу; 3.3. Робота з текстом; 3.4. Партитура ролі; 3.5. «Психологічний жест»	20 4 4 4 4 4	40 8 8 8 8 8	60 12 12 12 12 12
4.	Підготовка вистави	20	40	60
5.	Індивідуальні заняття		16	16
6.	Підсумок		4	4
	Всього годин:	64	152	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційне заняття. Інструктаж з безпеки життєдіяльності вихованців. Інструктаж з пожежної безпеки та дотримання санітарно-гігієнічних норм вихованцями.

2. Тренування уваги, акторської спостережливості, фантазії (74 год.)

2.1. Пластика, акторський танець (12 год.)

Теоретичний блок. Зміст поняття «пластичність». Основи пластичної виразності тіла. Усвідомлення себе в просторі.

Практичний блок. Виконання вправи по словесному завданню педагога: розвиток почуття рівноваги, правильний розподіл центру ваги. Тренування тіла, акторської фантазії.

2.2. Основи пантоміми (10 год.)

Теоретичний блок. Поняття пантоміми. Жанрові різновиди пантоміми. Пластика руху та техніка пантоміми. Фізичний розвиток тіла, його можливості.

Практичний блок. Знайомство з основами пантоміми. Підготовчі вправи. Тренування уваги, акторської спостережливості, фантазії, розширення кордонів уяви.

2.3. Робота з голосом (10 год.)

Теоретичний блок. Основні поняття майстерності слова. Матеріал для артикуляційного тренінгу (скоромовки, тексти).

Практичний блок. Вправи для постановки голосу. Артикуляційний тренінг. Послідовний перехід від легких вправ до більш складних.

2.4. Посєднання словесних та фізичних дій (10 год.)

Теоретичний блок. Розподіл та правила чергування словесних та фізичних дій.

Практичний блок. Практичні етюди та відпрацювання вмінь за темою.

2.5. Акторські етюди (32 год.)

Теоретичний блок. Різновиди акторських етюдів: ігри, імпровізації на музику тощо. Сюжет етюдів, правила гри. Поняття імпровізації.

Практичний блок. Відтворення в імпровізаційній формі заданого сюжету.

3. Робота зі сценічним матеріалом (60 год.)

3.1. Робота над п'єсою (12 год.)

Теоретичний блок. План роботи над п'єсою. Розподіл ролей. Композиційний аналіз п'єси.

Практичний блок. Вибір п'єси, читка п'єси, обговорення, визначення ідеї, композиційний аналіз п'єси.

3.2. Деталізація характеристик кожного персонажу (12 год.)

Теоретичний блок. План-характеристика письмового опису персонажу.

Практичний блок. Обговорення характеру персонажу, його взаємодії з іншими героями п'єси, емоційна композиція ролі. Створення письмового опису персонажу. Відвідування вистав. Зустрічі з митцями сцени.

3.3. Робота з текстом (12 год.)

Теоретичний блок. Словесно емоційна партитура ролі. Правила вичитування тексту. Наголоси, правильна вимова, емоційні паузи.

Практичний блок. Вичитування тексту. Будування словесної емоційної партитури ролі.

3.4. Партитура ролі (12 год.)

Теоретичний блок. Партитура рухів та голосова партитура ролі.

Практичний блок. Запис партитури рухів та голосової партитури ролі. Послідовне виконання ролі відповідно до партитури.

3.5. «Психологічний жест» (12 год.)

Теоретичний блок. Атмосфера ролі, епізоду, вистави. Мізансцена. Взаємодія персонажів: парна та групова.

Практичний блок. Обговорення персонажу та його взаємодії з іншими. Акторські етюди на створення «психологічного жесту» для кожної ролі, будування мізансцен, парна та групова взаємодія персонажів в епізоді вистави.

4. Підготовка вистави (60 год.)

Теоретичний блок. Складові вистави (світло, звук, декорації, костюми, реквізит). Планування репетиції.

Практичний блок. Узгодження всіх складових вистави (світло, звук, декорації, костюми, реквізит). Репетиції, вистави згідно з планом від епізодів догенеральних прогонів.

5. Індивідуальні заняття (16 год.)

Теоретична частина. Письмовий аналіз ролі.

Практична частина. Робота над створенням образу персонажу.

6. Підсумок (2 год.) Підсумок роботи групи вищого рівня навчання у формі показу вистави.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- основи пластичної виразності тіла;
- основні жанри та основи пантоміми;
- основні поняття майстерності слова;
- основні поняття створення образу;
- поняття темпоритму;
- поняття «психологічного жесту»;
- план роботи над п'єсою;
- правила вчитування тексту;
- культуру поведінки та спілкування;
- значення понять «темперамент» і «характер», їх природу;
- розуміти поняття здібності, обдарованість, талант;
- види здібностей та їх характеристику.

Вихованці мають уміти і застосовувати:

- виражати свої емоції через мову пантоміми;
- усвідомлювати себе в просторі;
- виконувати вправи по словесному завданню педагога;
- відтворювати в імпровізаційній формі заданий сюжет;
- входити в образ;
- володіти голосом;
- створювати етюдні форми з використанням темпоритму;
- виконувати композиційний аналіз п'єси;
- виконувати роль відповідно до партитури;
- органічно переносити навички тренувальної акторської роботи в сценічне мистецтво;
- використовувати знання про власний темперамент у взаємодії з людьми;
- знаходити способи й шляхи формування та вдосконалення власного характеру;

- розрізняти добрі та погані вчинки, почуття персонажів, співвідносити їх із власними.

Вихованці мають набути досвід:

- створення музично-пластичного образу у виставі;
- роботи над «психологічним жестом»;
- будування словесної емоційної партитури ролі;
- будування мізансцен, парної та групової взаємодії персонажів;
- висловлювання своєї думки;
- виконання творчих завдань;
- участі у виставі;
- розуміння моралі казки, дають оцінку вчинкам героїв;
- проявляють дружні та товариські стосунки з дітьми, допомагають молодшим дітям;
- усвідомлення відмінностей між добром і злом як протилежні категорії людського буття.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Барнич М.М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 304 с.
2. Біль Р.І. Виховання акторської харизми : метод. посібник. Вінниця: Нова книга, 2013. 232 с.
3. Вправи на розвиток пластичності. URL: <http://www.godmol.ru/sport/139-plastichnost.html>.
4. Гулей Д. Українська народна творчість. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 452 с.
5. Гейман Н. Мистецтво має значення, бо ваша уява здатна змінити світ / пер. Д. Кушнір. Київ: КМ-Букс, 2020. 112 с.
6. Дерев'янка С. П. Психологія дитячої творчості: навч.-метод. рекомендації. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2020. 76 с.
7. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с. URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/desyatnyk-g.o.-lymar-l.d.-2020-osnovy-aktorskoyi-majsternosti-v-ekrannij-tvorchosti.pdf>.
8. Ільїна Н.М. Психологія творчості та обдарованості. Київ: Університетська книга, 2023. 234 с.
9. Клименко В.В., Буток В. Ваш вихід, панове, або Акторська майстерність для початківців: [метод. посіб.]. Київ : Таксон, 2002. 234 с.
10. Ковалів Б. Мистецтво слова. Київ: ЦУЛ, 2022. 114 с.
11. Метью Олдем М., Прентіс Е. Створи власний сценарій. Харків: Ранок, 2024. 96 с.
12. Неділько А.Л. Сценарії дитячих вистав за сюжетами народних казок. URL : <https://vseosvita.ua/library/scenarii-ditacih-vistav-za-suzetami-narodnih-kazok-443175.html>
13. Основи сценічного руху. URL: <http://bookitut.ru/Osnovy-scenicheskogo-dvizheniya.html>.
14. Пантоміма. Стилізація руху. Поняття «комедії дель'арте» : план-конспект заняття / М.В. Негрій. Полтава, 2021. URL: <https://naurok.com.ua/konspekt-zanyattya-gurtka-aktorsko-maysternosti-pantomima-komediya-del-arte-284688.html>.
15. Пелагейченко М.Л. Урок твоєї мрії: плануємо, мотивуємо, проводимо. Харків: Видавнича група Основа, 2020. 112 с.
16. Сценичний рух – основа органічної поведінки. URL: <http://bo0k.net/index.php?bid=22517&chapter=1&p=achapter>.
17. Театр і акторська майстерність: авторська програма гуртка. URL: <https://naurok.com.ua/avtorska-programa-gurtka-teatr-i-aktorska-maysternist-202103.html>.

18. Українська народна творчість. Казки. URL: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/ukr_lit/14447/.
19. Українські народні казки. URL: <https://kazky.org.ua/zbirky/ukrajinsjki-narodni-kazky>.
20. Яковенко Л.В. Театралізовані казки. Сценарії + аудіозаписи. URL : https://books.google.com.ua/books/about/%D0%A2%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96_%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D0%B8.html?id=WBPtAgAAQBAJ&redir_esc=y.

РЕПЕРТУАР ГУРТКА «ТЕАТР КАЗОК»**Початковий рівень навчання**

1. «Колобок».
2. «Пан Коцький».
3. «Рукавичка».
4. «Пшеничний колосок».
5. «Вовк і козенята».
6. «Івасик Телесик».

Основний рівень навчання

1. «Коза-дереза».
2. «Язиката Хвеська».
3. «Дюймовочка».
4. «Золоте курча».
5. «Вовк і пес» за мотивами мультфільму «Жив був пес».
6. «Качечка-крячечка».
7. «Дванадцять місяців».
8. «Снігова королева».

Вищий рівень навчання

1. «Вечори на хуторі»... за повістю «Ніч перед Різдвом» М. Гоголя.
- 2 «Всі миші люблять сир» за однойменною казкою Д. Урбана.
3. «За двома зайцями» за однойменною п'єсою М. Старицького.
4. «По-модньому» за однойменною п'єсою М. Старицького.
5. «Принцеса Турандот» за однойменною казкою К. Гоцці.
6. «Наймичка» за однойменною поемою Т.Г. Шевченка.
7. Крапля кохання» за мотивами індійських фільмів.
8. «Кайдашева сім'я» за однойменною повістю І.С. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».
9. «Таємниця країни сонячних зайчиків» за мотивами творів В. Нестайка.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВИХОВАНЦІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Початковий рівень навчання

Заняття з психологом: «Пізнавальні психічні процеси»

Теоретичний блок. Адаптація. Згуртованість. Відчуття та сприймання. Організація. Розвиток мислення у навчанні. Організація запам'ятовування та тренування пам'яті. Увага і особистість. Розвиток уяви у дітей та її індивідуальні особливості. Уява і творчість.

Практичний блок. Вправи на знайомство. Вправи на встановлення контакту. Вправи на почуття приналежності до групи. Ігри та вправи на розвиток пізнавальної діяльності. Вправи, що поліпшують сприйняття та спостережливість: «Конверт», «Спостережливість», «Розмір на дотик». Тренінгові вправи на розвиток пам'яті, уваги: «Тренуй увагу», «Знайди пару», «Розфарбуй картинку», уяви, мислення «Пошук спільного», «Класифікація предметів». Творча робота за мотивами української казки (арттехніки). Медитативні казки.

Основний рівень навчання

Заняття з психологом: «Почуття та емоції. Стресостійкість»

Теоретичний блок. Адаптація. Згуртованість. Поняття про почуття та емоції. Форми переживання почуттів: емоції, афекти, настрій, стресові стани. Позитивні та негативні емоції, їх вияв на обличчі: гнів, горе, страх, задоволення, радість тощо. Емоційне забарвлення стану душі. Стресостійкість.

Практичний блок. Вправи на встановлення психологічного комфорту в колективі. Вправи на зниження напруження та тривожності. Дихальні вправи. Вправи на розвиток емоційно-особистісної сфери. Етюди на вираження основних емоцій. Створення колективної казки. Програвання епізодів казки. Розповідь казки з акцентом на емоційний стан. Казкова лялькотерапія. Робота з картинками, що змальовують різні емоційні стани героя казки. Способи підвищення стресостійкості. Тренування стресостійкості.

Вищий рівень навчання

Заняття з психологом: «Темперамент та характер, здібності»

Теоретичний блок. Адаптація. Згуртованість. Типи темпераменту та їх роль у освітній діяльності. Загальне поняття про характер і його природу. Зв'язок характеру і темпераменту в акторській діяльності. Здібності, обдарованість, талант.

Практичний блок. Вправи на встановлення психологічного комфорту в колективі. Вправи і ігри, спрямовані на розвиток комунікативних навичок. Вправи на згуртованість вихованців. Етюди на відтворення окремих рис характеру. Вправи за типом темпераменту. Вправи на розвиток темпераменту. Вправи для зняття напруження. Вправи та ігри для розвитку творчих здібностей. Арт-методики. Складання фантастичних казок. Обговорення поведінки і мотивів вчинків персонажів.